

ЗВО « УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»

Факультет суспільних і прикладних наук

Кафедра перекладу та філології

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВИ АНАЛІЗУ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ**

Галузь знань
Спеціальність
Освітній рівень
Освітня програма

**03 «Гуманітарні науки»
035 «Філологія»
перший (бакалаврський)
Англійська мова (переклад)**

Вид дисципліни
Мова викладання, навчання та оцінювання

**вибіркова
іноземна (англійська) / українська**

**Івано-Франківськ
ЗВО «Університет Короля Данила»
2022/2023**

ЗАТВЕРДЖЕНО на засіданні кафедри перекладу та філології
Протокол № 1 від 01.09.2022 р.

Розробниця:

Пушик Наталія Василівна – старша викладачка кафедри перекладу та філології

Контактний телефон викладача	+38(068)438-46-99
e-mail	nataliia.pushyk@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	Понеділок 14.00–15.00, ауд. 313
Посилання на сайт УКД	https://ukd.edu.ua/testovi-pitannya-dlya-pidsumkovogo-kontrolyu

**Лист оновлення та перезатвердження силабуса
навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника силабуса НД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри	Підпис гаранта освітньої програми
2022–2023	01.09.2022	1		

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Основи аналізу художнього тексту» є складовою блоку дисциплін вільного вибору. Її вивчення передбачає розв'язання низки завдань фундаментальної професійної підготовки фахівців вищої кваліфікації, зокрема: опанування системою знань про закономірності процесу навчання й виховання студентів, професійна підготовка висококваліфікованих і конкурентоспроможних фахівців у галузі освіти відповідно до українських і європейських стандартів; форми, методи й засоби формування особистості майбутнього фахівця; професійно-педагогічна діяльність викладача вищої школи.

Мета викладання курсу «Основи аналізу художнього тексту» навчити студентів здійснювати цілісний аналіз художнього тексту на всіх мовних рівнях, аналізувати художній текст конкретного жанру крізь призму його естетичної значущості.

Студент повинен **знати**:

- ✓ структуру тексту різножанрових художніх творів;
- ✓ мовні особливості, що формують змістову цілісність художнього тексту.

Студент повинен **уміти**:

- ✓ володіти різними методами й методиками лінгвістичного аналізу різножанрових текстів художнього стилю;
- ✓ здійснювати комплексний лінгвістичний аналіз тексту, орієнтований на визначення його культурологічного статусу.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	2	
Семестр	3/4	
Кількість кредитів ECTS	6	180 год.
Аудиторні навчальні заняття	лекції	-
	практичні заняття	30/60 год.
Самостійна робота		90 год.
Форма підсумкового контролю	екзамен	1/1 год.

Професійні компетентності Стандарту вищої освіти України за спеціальністю 035 «Філологія» галузі знань 03 «Гуманітарні науки» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, ступеня вищої освіти «Бакалавр», затвердженого наказом МОН України № 869 від 20.06.2019 року, набуття яких доповнюється вивченням навчальної дисципліни «Основи аналізу художнього тексту»

Код компетентності	Назва компетентності	Результати навчання

ЗК 6.	Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.	Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі.
ЗК 10.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.	Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, критично аналізувати й інтерпретувати її, упорядковувати, класифікувати й систематизувати.
		Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі.
СК 10.	Здатність здійснювати лінгвістичний та літературознавчий аналіз текстів різних стилів і жанрів.	Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий аналіз текстів різних стилів і жанрів.
		Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти (залежно від обраної спеціалізації).

ПОЛІТИКА КУРСУ

Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, не мав можливості брати участь у формах поточного контролю, зобов'язаний відпрацювати пропущені аудиторні заняття у двотижневий термін після повернення до навчання. Дату й час відпрацювань призначає викладач.

У процесі вивчення курсу студент повинен дотримуватись академічної доброчесності (Положення про плагіат: <https://iful.edu.ua/wp-content/uploads/2016/files/Polozhennya.pdf>). Будь-яка письмова робота перевірятиметься на наявність елементів плагіату. Якщо такі будуть знайдені, робота студента оцінюється в «2» (два) бали без можливості повторного її написання.

Під час навчання студент повинен дотримуватися Кодексу корпоративної етики: прагнути до створення в університеті сприятливого психологічного клімату, дотримуватися загальнонавчаних етичних норм поведінки, підтримувати дух університетського співтовариства в навчальній, професійній і громадській діяльності,

що базується на принципах чесності, ввічливості, толерантності, добросовісності, відповідальності, шанобливості та справедливості.

Дистанційне навчання. У випадку дистанційного навчання загальна політика курсу залишається незмінною. До практичного заняття студенти зобов'язані приєднуватися синхронно, відповідно до розкладу на час дистанційного навчання. Якщо студент не зміг приєднатися до телеконференції з поважних причин (хвороба, відсутність інтернет-зв'язку на час практичного заняття згідно з графіком відключень електропостачання тощо), викладач призначає час окремого перескладання в індивідуальному порядку, або це робить централізовано навчальний відділ університету. Студент повинен відпрацювати пропущені заняття протягом 2 тижнів.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.

1. За джерелом інформації:

- словесні: практичні заняття.
- наочні: презентації, е-книги, демонстрації.
- практичні: аналіз художнього тексту.

2. За логікою передачі та сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3. За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4. За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів (з паперовими чи електронними інформаційними ресурсами); виконання індивідуальних навчальних проєктів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності.

1. Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуацій пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ електронні навчальні курси з дисципліни «Основи аналізу художнього тексту»;
- ✓ силабус;
- ✓ засоби підсумкового контролю (комп'ютерна програма тестування).

Дистанційне навчання. У разі дистанційного навчання практичні заняття проводяться шляхом телеконференцій у Google Meet і з використанням навчальної платформи Moodle.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які, згідно з програмою навчальної дисципліни, передбачають практичні заняття, а також виконання самостійної роботи.

Фіксація поточного контролю здійснюється в «Електронному журналі обліку успішності академічної групи» (далі – Журнал) на підставі чотирибальної шкали – «2»; «3»; «4»; «5». У разі відсутності студента на практичному занятті виставляється «н». За результатами поточного контролю в Журналі автоматично визначається підсумкова оцінка та здійснюється підрахунок пропущених занять. Процедура

ведення, оформлення та зберігання «Електронного журналу обліку успішності академічної групи» регулюється окремим положенням.

Порядок проведення поточного оцінювання знань студентів.

Оцінювання знань студента під час практичних занять проводиться за такими критеріями:

- розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології питань, що розглядаються;
- ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни; ознайомлення з рекомендованою літературою;
- логіка, структура, стиль викладу матеріалу, уміння обґрунтовувати власну позицію, узагальнювати інформацію та робити висновки;
- самостійність виконання роботи;
- грамотність подання матеріалу;
- використання методів порівняння, узагальнення понять і явищ.

Студенти повинні мати позитивні оцінки з не менше 50% практичних занять.

Критеріями оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів є такі: глибина й міцність знань, рівень мислення, уміння систематизувати знання за окремими темами, уміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички та прийоми виконання практичних завдань, уміння знаходити необхідну інформацію, а також здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на практичних заняттях.

Підсумковий контроль знань і компетентностей з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення екзамену, завданнями якого є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань; уміння формулювати власне ставлення до певної проблеми у сфері аналізу художнього тексту тощо.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж двох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість «н» у журналі буде виставлено «0» (нуль) балів без права перекладання.

Підсумковий контроль проводиться в тестовій формі й оцінюється відповідно до шкали оцінювання знань студентів за ЄКТС. Питання, що виносяться на іспит, охоплюють програму навчальної дисципліни й передбачають визначення рівня знань і ступеня опанування студентами відповідних компетентностей.

Студента слід вважати атестованим, якщо сума балів, здобутих на підсумковому контролі, дорівнює або перевищує 60 (за умови отримання 35–60 балів за практичні заняття та 25–40 за тестування).

Шкала оцінювання знань студентів: національна та ЄКТС

Шкала в балах	Національна шкала	Шкала ЄКТС
90–100 балів	5 «відмінно»	A
83–89 балів	4 «дуже добре»	B
76–82 бали	4 «добре»	C
68–75 балів	3 «задовільно»	D
60–67 балів	3 «достатньо»	E

35–59 балів	2 «незадовільно»	FX
1–34 бали	2 «неприйнятно»	F

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Основи аналізу художнього тексту»

Зміст навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I: Класифікація методів аналізу художнього тексту. Традиційні шляхи та найуживаніші методи аналізу художнього тексту.

Тема 1. Герменевтика як теорія та мистецтво тлумачення текстів. Класифікація методів аналізу художнього тексту. Традиційні шляхи аналізу: «слідом за автором», пообразний, проблемно-тематичний, композиційний (2 год.).

Основні поняття теми: герменевтика, метод аналізу, рецептивна естетика, текст, читач, шлях аналізу.

Практичне заняття 1. Найуживаніші літературознавчі методи аналізу художнього твору (2 год.).

Основні поняття теми: композиція твору, образ автора, сюжет, фабула.

Тема 2. Традиційні методи поглибленого прочитання тексту: біографічний, творчо-генетичний, формальний, статистичний, соціологічний, порівняльний, культурно-історичний, історико-функціональний методи аналізу (2 год.).

Основні поняття теми: біографічний метод аналізу, статистичний метод аналізу, творчо-генетичний метод аналізу, формальний метод аналізу, історико-функціональний метод аналізу.

Практичне заняття 2. Семантичне декодування поетичного твору. Найуживаніші літературознавчі методи аналізу художнього твору (2 год.).

Основні поняття теми: декодування, ключові слова, лінгвістичний аналіз, мовні рівні тексту, семантика, стиль, стилістика, тематична сітка.

Тема 3. Культурологічний контекст вивчення літературних творів. Стилістичний аналіз. Психологічний аналіз. Текстуальний (мотиви, підтекст), контекстуальний (історико-культурологічне, біографічне тло вивчення тексту) аналіз художніх творів (2 год.).

Основні поняття теми: ідіостиль, контекст, культурологічне тло, культурологема (культурема), психологічний аналіз, стиль, стилістичний аналіз.

Практичне заняття 3. Найуживаніші літературознавчі методи аналізу художнього твору. Поняття про внутрішню форму слова (2 год.).

Основні поняття теми: внутрішня форма слова, лінгвістичний аналіз, текстуальний аналіз.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II: Нетрадиційні шляхи аналізу художнього тексту: культурологічні, естетичні, психологічні, міфологічні, часопросторові виміри.

Тема 4. Інтертекстуальний аналіз художніх творів (алюзії, ремінісценції, цитації). Методика «ретельного», «закритого» читання (2 год.).

Основні поняття теми: алюзії, інтертекст, інтертекстуальність, палімпсест, ремінісценція, ретельний аналіз, цитація.

Практичне заняття 4. Найуживаніші методи аналізу художнього тексту: культурологічний та семантичний виміри (2 год.).

Основні поняття теми: контекст, культурологічний аналіз, структурно-семантичний аналіз.

Тема 5. Міфоаналіз. Поняття міфологем. Метод логіко-семіотичної рамки (2 год.).

Основні поняття теми: міф, міфологія, міфологічний аналіз, міфологема.

Практичне заняття 5. Найуживаніші методи аналізу художнього тексту: міфологічний аналіз (2 год.).

Основні поняття теми: етнокультура, міфологема, міфологічний аналіз, семантичні універсалії, символ.

Тема 6. Види літературознавчого аналізу, зумовлені певними естетичними концепціями художньої творчості: архетипний, гендерний, феноменологічний аналіз тексту. Методичні прийоми хронотопічного аналізу (2 год.).

Основні поняття теми: архетип, гендер, деконструктивізм, постструктуралізм, феноменологія.

Практичне заняття 6. Найуживаніші методи аналізу художнього тексту: хронотопічний аналіз. Суб'єкт-об'єктна позиція художнього образу. Інтертекст (2 год.). Основні поняття теми: бінарні опозиції, інтертекстуальний аналіз, міфологема, міфологічний аналіз, палімпсест, компаративний аналіз, метод логіко-семіотичної рамки, міфологічні моделі, суб'єкт-об'єктна позиція образу, художній образ часопростір, хронотоп.

Тема 7. Компаративний аналіз. Компаративістика.

Практичне заняття 7. Аналіз творів «The Vesuvius Mosaic» by Joyce Hannam. «The Adventures of Sherlock Holmes» by Sir Arthur Conan Doyle.

Тема 8. Структуралістський аналіз художнього тексту (бінарні опозиції). Постструктуралізм. Деконструктивізм (2 год.).

Основні поняття теми: контекст, компаративістика, мотив, підтекст.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Читання творів:

- ✓ «The Vesuvius Mosaic» by Joyce Hannam (10 год.).
- ✓ «The Adventures of Sherlock Holmes» by Sir Arthur Conan Doyle (25 год.).
- ✓ «The Giver» by Lois Lowry (25 год.).

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / за ред. М. Зубрицької. Львів, 1996.
2. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / за ред. М. Зубрицької ; вид. 2-ге, доп. Львів, 2002.

3. Зварич І. М. Міф у генезі художнього мислення. Чернівці : Золоті литаври, 2002. 236 с.
4. Ковбасенко Ю. Мистецтво аналізу та інтерпретації художнього тексту. *Тема: Громадський науково-методичний журнал*. Київ, 2002, № 4. С. 2–25.
5. Козлик І. В. Методологія літературознавства як актуальна проблема : стаття друга. *Зарубіжна література в навчальних закладах*. Київ, 2004. № 1. С. 57–58.
6. Козлик І. В. Методологія літературознавства як актуальна проблема : стаття друга. *Зарубіжна література в навчальних закладах*. Київ, 2004. № 5. С. 60–62.
7. Козлик І. В. Площина загальної методології науки і методології конкретної науки : стаття третя. *Филологические исследования. Методология литературоведения как актуальная проблема*. Донецьк : Донецкий национальный ун-т, 2004. Вып. VI.
8. Павличко С. Д. Методологічна ситуація в сучасному українському літературознавстві. *Теорія літератури* / передм. М. Зубрицької. Київ, 2002.
9. Bernard Hartley and Peter Viney. *Streamline English Connections*. Oxford University Press, 2008. 378 p.
10. D'Arcy Adrian-Vallance. *Really Useful English Idioms*. Pearson Education Limited, 2007. 327 p.
11. Richard MacAndrew with Ron Martinez. *Instant Discussions*. Thomson, 2014. 436 p.

Електронні інформаційні ресурси

12. The Vesuvius Mosaic by Joyce Hannam. URL : <https://drive.google.com/file/d/1166Ggc8s1Op4WA9rBkmSD36vqX6tHWHp/view> (дата звернення : 28.08.2022).
13. The Adventures of Sherlock Holmes by Sir Arthur Conan Doyle. URL : <https://online.ukd.edu.ua/mod/url/view.php?id=49272> (дата звернення : 28.08.2022).
14. The Giver by Lois Lowry. URL : https://online.ukd.edu.ua/pluginfile.php/106335/mod_resource/content/1/The%20Giver%20%28Full%20Book%29.pdf (дата звернення : 28.08.2022).